

Nieuwsbrief Stichting Groningen-Jabalya

Van de redactie

Voor u ligt nummer 27 van de Nieuwsbrief. In zekere zin een spectaculair nummer want het openingsartikel beschrijft het bezoek dat een delegatie van het Nama'a College onlangs bracht aan Groningen. Dat betekent dat voor het eerst in zes jaar weer mensen uit Jabalya in Groningen op bezoek waren! Bovendien lijkt de voorlopige conclusie dat dit het begin kan zijn van een nieuwe start in de relatie tussen Jabalya en Groningen. Verder hebben wij bijdragen van onze correspondenten. Lydia de Leeuw heeft studenten van het Nama'a College geïnterviewd over hun ambities en verwachtingen voor de toekomst. Een toekomst die bestaat uit veel onzekerheid. Van het Doha media for freedom Center een reportage over de inwoners van de bufferzone. Zij hebben het moeilijk want ze leven constant onder de dreiging van Israelisch geweld. Iedereen die weg kon is al vertrokken en de achterblijvers wacht een leven zonder veel perspectief. Naast een verslag van de activiteiten i.h.k.v. Dossier Het beloofde land bij het Groninger forum ook nog een recensie van het boek Geen vijanden van Anne de Jong. Zij doet in het boek verslag van een onderzoek naar geweldloosheid als strategie van het Palestijnse verzet tegen de Israelische bezetting op de Westbank. Ook doet zij verslag van haar deelname aan de Gaza freedom Flotilla in 2010 waarbij Israel met geweld ingreep en 9 activisten doodde en Anne zelf gearresteerd werd en later werd uitgezet. Verder konden wij dankzij uw bijdrage weer €3000,- euro overmaken naar de PMRS ten behoeve van een gezondheidscentrum in Jabalya.

Na zes jaar weer bezoek uit Jabalya

Van zondag 12 februari tot woensdag 15 februari brachten twee bestuurders van het Nama'a College for science en Technology uit Jabalya een bezoek aan Groningen. Het gaat om Dr. Mo'een Al Borsh, de dean van de school en mr Salah A. Keshta, directielid externe betrekkingen. Het was voor het eerst sinds 2005 dat een delegatie uit Jabalya Groningen kon bezoeken.

Het doel van het bezoek was de contacten met Groningen te herstellen door kennis te maken met Groningen en door samenwerkingsverbanden te zoeken met partners in Groningen vooral op het gebied van het onderwijs. Het Nama'a College denkt dan bijvoorbeeld aan uitwisseling van docenten of studenten. De relatie met Groningen is ontstaan omdat het gebouw waar het College nu in gehuisvest is gefinancierd is door de gemeente Groningen als onderdeel van het project "Jeugd in Jabalya". Dat project kon destijds niet worden voortgezet vanwege de politieke situatie in de Gazastrook (o.a de disengagement in 2005 en de door Hamas gewonnen verkiezingen in 2006 die voor Israel aanleiding waren tot een bijna complete blokkade van de Gazastrook). Contacten met Jabalaya waren jarenlang uiterst moeilijk en minimaal. Maar de gemeente Groningen heeft altijd de bereidheid uitgesproken om, als

de situatie zou verbeteren, verdere samenwerking met partners in Jabalya te heroverwegen. De delegatie heeft als eerste gesprekken gevoerd met de Stichting Groningen-Jabalya en bestuursleden van de Stichting. Het belangrijkste onderdeel was elkaar bijpraten m.b.t. de recente ontwikkelingen in Groningen en Jabalya, het bespreken van mogelijke perspectieven voor samenwerking en de voorbereiding van het programma. De delegatie toonde een aantal filmpjes over de gang van zaken op het College en de staat van het gebouw. De Stichting Groningen-Jabalya was blij verrast met de intensieve manier waarop van het gebouw gebruik wordt gemaakt.

In een aantal contacten op de RUG werd gesproken over mogelijke samenwerking (lesgeven in Jabalya, samenwerking bij wetenschappelijke congressen). Met de Gemeente Groningen waren er kennismakingsontmoetingen op het

Vervolg op pg. 2

Vervolg van pg. 1

niveau van ambtenaren en met wethouder Elly Pastoor. Ook was er contact met een aantal gemeenteraadsleden. Daarbij benadrukten de heren Al Borsh en Keshta dat zij mensen uit het onderwijs zijn en geen politici. Zij zoeken ondersteuning en contacten m.b.t. het onderwijs aan jongeren in Jabalya. Zo zijn er bijvoorbeeld in Jabalya jongeren die wel gekwalificeerd zijn om hbo-onderwijs te volgen maar die de kosten (U\$ 1000,- per jaar) niet kunnen betalen. Ook wees de delegatie er op dat het gebouw nooit is afgebouwd en dat bijv. de lift (vrij essentieel in een samenleving met veel gehandicapten) ontbreekt. Er was ook een gesprek met Jan Arend Mulder, de architect van het gebouw. Daarbij kwamen een paar vragen m.b.t. bouw en inrichting aan de orde en werden bij de delegatie bestaande ideeën m.b.t. aan-

passingen aan het gebouw getoetst. Op de Hanzehogeschool liet de delegatie zich uitgebreid voorlichten over wat de Hanzehogeschool het Nama'a College kan bieden m.b.t. mogelijke vervolgopleidingen voor studenten uit Jabalya, training van staf en docenten, ondersteuning m.b.t. beleidsontwikkeling etc. etc. Het verblijf in Groningen werd afgesloten met een bezoek aan de afdeling Techniek, ICT, en technologie (incl. multimediadesign) van het Alfa College.

Het Stichtingsbestuur heeft als conclusie getrokken dat er weer mogelijkheden zijn voor nauwere contacten met de bevolking van Jabalya en zal dat de komende tijd verder in voorstellen uitwerken. Daarbij is een tegenbezoek aan Jabalya in de loop van dit jaar waarschijnlijk.

De delegatie wordt ontvangen door het bestuur van de stichting. Tweede van links dr. Moeen Al Borsh de dean van het Nama'a College en tweede van rechts projectmanager mr Salah Keshta

De delegatie wordt ontvangen door dr Hans Jordens oud-docent Natuurkunde aan de RUG.(midden foto) Ook op de foto de leden van het stichtingsbestuur Pieter van Niekerken (uiterst links) Bert Giskes (tweede van links) en de delegatieleden uit Jabalya Salah Keshta (tweede van rechts) en Moeen Al Borsh (uiterst rechts) Ook aanwezig maar niet op de foto bestuursleden Leila Jordens en Fennie Stavast

**De delegatie wordt ontvangen door
Wethouder Elly Pastoor**

De delegatie spreekt met gemeenteraadsleden van PvdA, SP en GroenLinks

**De delegatie in gesprek met directeur Willem Benjaminse van de
Hanze hogeschool**

De delegatie in gesprek met Gert Buisman van het Alfa College

IMPRESSIE DOSSIER HET BELOOFDE LAND

In de maand februari organiseerde het Groninger Forum, samen met de Stichting Groningen-Jabalya, en Een Ander Joods Geluid een flinke handvol activiteiten onder de noemer Dossier: Het Beloofde Land. Een klein impressie door Nynke Humalda.

De reeks activiteiten opende op 9 februari met het aangrijpende toneelstuk *Mijn Naam is Rachel* Corrie gespeeld door Laura van Dolron. Zonder decor, wist Laura van Dolron beeldend het levensverhaal van Rachel te vertellen aan de hand van haar dagboeken, maar ook e-mailuitwisselingen met haar ouders. In deze laatste, bleef ze maar zeggen dat alles goed met haar was en dat ze zich veilig voelde. Woorden die schrijven wanneer je weet dat ze haar dood vond tijdens haar activistische bezigheden. Na de slotscene werd de stille zaal mee genomen naar de tentoonstelling waar deze werd geopend en er nog lang nagepraat werd.

De tentoonstelling – vijftien videogetuigenissen van Israëlische gevechtsveteranen die actief waren in de bezette gebieden – was al even indrukwekkend. Navrant waren sommige verhalen hoe moeilijk het is om als – op zich goedwillende – militair in de dienstdienst je principes niet te verloochenen.

De volgende dag werd de documentaire *Heart of Jenin* vertoond in ForumImages. Een mooie, meeslepende documentaire over een Palestijnse vader die de organen

van zijn overleden zoontje doneert aan kinderen in Israël. Het nagesprek moest even op gang komen, maar Lejo Siepe, zelf documentairemaker, had zijn analyse klaar en benadrukte hierin het manipulatieve gebruik van de beelden en lichtte de stukken uit die zeer waarschijnlijk in scène gezet waren, waarna ook de zaal zijn mening deelde.

Op donderdag 23 februari werd de reeks afgesloten met een bevroren debat in ForumImages. De rol van Nederland in het conflict werd besproken door Ronny Naftaniel, Tineke Strik en Paul Brill. Gespreksleider Alfred Pijpers kon het niet laten om zijn eigen mening door te laten sijpelen tijdens het debat. Maar hij bleek wel de rust te kunnen bewaren, zelfs toen er activisten van Groningen-Jabalya voor in de zaal een spandoek ontvouwd. Conclusie: het onderwerp Israël verhit de gemoederen nog steeds. Dat is op zich niet verrassend en wel een teken van betrokkenheid. Maar, de posities in het debat lijken wel heel erg vast te liggen. Ook in Groningen zijn weinig mensen met een heel andere mening naar huis gegaan dan die waarmee ze kwamen.

Weer € 3.000,- voor de PMRS

De inzamelingsactie “Help jabalya de winter door” heeft € 3.000,- opgebracht. Dit bedrag is inmiddels weer naar de Palestine Medical Relief Society in Jabalya overgemaakt. Het gezondheidscentrum in Jabalya – het dr. Haidar Abd Al-Shafi centrum genaamd – is in 1985 gesticht om eerstelijns medische zorg voor het vluchtelingen-kamp in Jabalya te verzorgen. Inmiddels leven daar 120.000 mensen.

Het centrum heeft een breed aanbod van dienstverlening zoals gezondheidszorg voor vrouwen en kinderen, omgaan met chronische ziekten, hulp bij ongevallen, tandheelkunde en zorg door specialisten. Daarnaast is er veel aandacht voor preventie door o.a. gezondheidszorg op scholen, gezondheidseducatie en trainingen voor eerste Hulp vrijwilligers.

Jaarlijks zijn er ongeveer 40.000 patientcontacten. Het centrum heeft een staf van 20 personen die in twee-ploegendienst werken. Het Groningse geld zal gebruikt worden voor de aanschaf van medicamenten.

Het gebied dat leven en dood scheidt ... een bittere werkelijkheid

Het is niet eenvoudig om een stuk te schrijven over de grensgebieden van Gaza. Wij hebben met de auto in oostelijke richting gereden om zo dicht mogelijk bij de grens tekomen, bij Jahr Edik dat midden in het gebied ligt. Meer dan eens zijn we daarbij in levensgevaar geweest omdat wij zo dicht bij - zoals de Israëliërs dat noemen - het 'geïsoleerde' gebied kwamen.

In eerste instantie ervaar je het gebied als leeg en verlaten, als gevolg van de gevaarlijke situatie. En toch, als je aandachtig kijkt, zie je licht afkomstig van huizen als lichtpuntjes in het donker of als vraagtekens zonder antwoord.

Oneindig groene vlakten die je verrassen door hun schoonheid, maar meer nog door de dreiging die ervan uitgaat. In de verte zie je werktuigen, koepels en kazernes van het Israëlische leger en dan besef je het levensgevaar en voel je de dood dichterbij komen. Hoe kunnen mensen zo dicht bij deze grens wonen, bij een lijn die door sommigen de lijn des doods wordt genoemd en die hen slechts een paar meter van het Israëlische leger scheidt? Wat dwingt hen om dat te doen? Veel raadsels worden pas duidelijker als we dichterbij deze huizen komen.

De familie Huthut, die op een paar kilometer van de grens woont, vertelt over de problemen die zij ondervinden als gevolg van het wonen aan de grens.

Met een bittere zucht, begint Oum Tarek Huthut te vertellen over wat zij en haar gezin hebben meegemaakt tijdens de laatste oorlog in Gaza. Zij zegt: "Dat waren de ergste dagen van ons leven. Wij woonden zo dicht bij de grens dat elke beweging van ons in de gaten werd gehouden. Water en voedsel raakten op een gegeven moment op en ik moest mijn eigen leven en dat van de kinderen in gevaar brengen om in onze levensbehoeften te kunnen voorzien". De kinderen gingen, tijdens de beschietingen tussen de tanks door met hun lege flessen

op weg om ze, waar maar ook, te vullen met water. Oum Tarek vervolgde: "De omstandigheden waarin mijn gezin leefde waren erg moeilijk. Mijn man is ziek en bedlegerig en daarom was het moeilijk om hem te verplaatsen. Het was daarom onmogelijk om tijdens de oorlog naar buiten te gaan op zoek naar een veilig gebied. De burens om ons heen hadden allemaal het gebied verlaten en wij verwachtten elk moment gedood te worden."

Droevige kindertijd

Amir Huthut, een kind van 12, onderbrak zijn moeder en schreeuwde verontwaardigd: "Maar ik ben niet bang... ik ben gewend aan de beschietingen, het is gewoon geworden". Hij heeft zo vaak de aanvallen en bezettingen van hun huis door het Israëlische leger meegemaakt, dat hij gewend geraakt is aan het geluid van raketten, kogels en tanks. Dat is normaal voor hem geworden.

Plagerig voegde hij eraan toe: "Het is mogelijk dat de beschietingen en de aanvallen op ons huis nu plaats gaan vinden en dan zien jullie met eigen ogen wat dat betekent".

Wijzend op haar zoon Amir,

wordt Oum Tarek verdrietig. Zo is mijn zoon Amir geworden, agressief en fel. Hij is mensenschuw en om het minste of geringste wordt hij boos en loopt dan weg naar het kerkhof om het graf van zijn vader te bezoeken. Hij is nog steeds heel sterk aan zijn vader gehecht. Het lukt mij niet meer om hem in bedwang te houden en machteloos zie ik met de dag zijn schoolresultaten verslechteren.

Oum Tarek is er van overtuigd dat het dicht bij de grens wonen, de voortdurende confrontatie met oorlog en vijandelijke aanvallen maar vooral de laatste aanval op Gaza, de kinderen psychische hebben geschaad. Ongewild plassen ze in bed, leven ze in angst en gaan hun schoolresultaten zichtbaar achteruit.

Stom van verdriet

Wij reden verder langs de grens in het oosten van het gebied, tussen de beplante landerijen door, in een poging om ons onzichtbaar te maken voor de Israëlische oorlog toestellen. Maar wij wisten dat het gebied daarvoor te open is en dat wij onmogelijk aan het vizier van de Israëlische soldaten zouden kunnen ontsnappen. Zij bevinden zich immers slechts op enkele meters afstand van ons.

Wij zagen een groepje kinderen oorlogje spelen. Ieder

kind hield een houten stok in zijn hand en richtte dat op een ander kind, roepend: 'ga dood, ga dood'. Randa Halas, 32 jaar oud en moeder van de kinderen, hield toezicht in een poging hen tegen het onverwachte te beschermen. Randa merkte op: "Ik voel dat ik voortdurend in een oorlog leef en hoe kan ik die verschrikkelijke dagen ook vergeten. Zelfs als ik dat al zou willen, zou ik daar nog niet in kunnen slagen. Mijn zoon Mohamed herinnert mij steeds weer aan deze verschrikkelijke dagen".

- "Ik voel dat ik voortdurend in een oorlog
- leef en hoe kan ik die verschrikkelijke
- dagen ook vergeten. Zelfs als ik dat al zou
- willen, zou ik daar nog niet in kunnen sla-
- gen. Mijn zoon Mohamed herinnert mij
- steeds weer aan deze verschrikkelijke
- dagen"

Zij omhelst haar zoon Mohamed en vervolgt: "Toen de aanval op Gaza begon, was ik in de zevende maand van mijn zwangerschap. De angstwekkende situatie waarin wij ons toen bevonden, de aantallen bommen en kogels en het vuur dat wij met onze eigen ogen

zagen en dat ons belette om te vluchten naar veiligere gebieden, de angst van de kinderen, hun gehuil en geschreeuw, de voortdurende vrees om mijn kinderen te verliezen, dat heeft mij zeer geraakt en invloed gehad op mijn ongeboren kind". Mohamed is drie maanden na de oorlog geboren en is nu vier jaar oud. Hoewel hij goed hoort en alles begrijpt wat om hem heen gebeurt, heeft hij nooit kunnen spreken. De arts heeft Mohamed herhaaldelijk onderzocht maar geen enkel fysiologisch gebrek kunnen constateren. Eens op een dag zal hij misschien toch kunnen praten.

Waar moet ik naar toe?

Randa vervolgt: "Mijn kinderen leven met een constant gevoel van angst ook als zij in hun eigen huis zijn, een plek waar een kind toch verondersteld wordt geborgenheid te voelen. Ze zijn bang om door de kogels geraakt te worden als ze thuis zijn. Dit angstgevoel is dagelijks aanwezig en niet alleen tijdens oorlog of tijdens het binnendringen van het leger in ons gebied. De kinderen durven 's nachts niet meer naar de WC te gaan, zo bang zijn ze geworden van het geluid van gewone kogels en van de lichtkogels die 's nachts door het Israëlische leger worden afgeschoten. Waar moet ik naartoe met mijn kinderen om hen een veilig gevoel te geven?" Randa hoopt ooit het gebied te kunnen verlaten en een huis ver van de grens te kunnen kopen, maar wie wil haar huis nu kopen en zo dicht bij de grens gaan wonen?

Overlevingsdrang

Wij hebben onze reis langs de grens voortgezet naar het uiterste noorden van Gaza en kwamen uit bij een landbouwterrein op 300 meter van de grens. Daar troffen wij een huisje dat van alle kanten beschoten was door vuurwapens en tankgranaten. Het bouwsel was zo ernstig beschadigd dat wij niet verwachtten dat het bewoond was en als dat wel het geval zou zijn, dan zouden de bewoners allang dood moeten zijn.

Salah Hamran, 61 jaar en opzichter van de landbouwgrond aan de grens vertelde ons over de ontberingen die hij tijdens de oorlog in Gaza heeft doorstaan en waar hij nog dagelijks mee geconfronteerd wordt. Zijn situatie verschilt met die van de grensbewoners die wij eerder ontmoet hebben. Salah woont met zijn gezin in dit gevaarlijke gebied en in dit huis omdat het zijn bron van inkomsten is waarmee hij in de behoeften van zijn gezin kan voorzien.

Abu Salah vertelde ons over de merkwaardige en onvergetelijke situaties die hij meegemaakt heeft. "Vier dagen voor het einde van de oorlog in Gaza", vertelde hij, "was ik in ons huis opgesloten omdat er verschrikkelijke beschietingen overal rondom het huis aan de gang waren. Wij

voelden ons meer dood dan levend. De situatie werd zo erg en uitzichtloos dat ik aan mijn kinderen vroeg om een laatste gebed op te zeggen, de shahada". Bedroefd en wanhopig, zei Abu Salah: "Mijn leven hier is helemaal uitzichtloos, ik kan hier niet meer verder leven, maar elders kan ik geen centimeter grond kopen. Dagelijks maak ik moeilijke situaties mee en vaak hoop ik snel dood te gaan in plaats van op deze manier verder te leven. Op een keer werd mijn zoon ziek en kon hij nauwelijks meer ademen. Ik heb geprobeerd iemand te vinden die mij en mijn kind naar een hulpcentrum kon

brengen". Een traan viel op zijn wang terwijl hij beschreef hoe hij uiteindelijk, midden in de nacht, zich verschuilend tussen de bomen, de grote weg probeerde te bereiken om zijn kind te helpen. Maar het was een dilemma. Hij was namelijk ook ongerust over de andere leden van zijn gezin die hij nu alleen achterliet en die aangevallen hadden kunnen worden of dat hij zelf gepakt zou worden en hen dan niet meer zou kunnen bereiken. "Mijn lijden zal nooit ophouden, een ander huis heb ik niet en een andere baan zal ik niet kunnen krijgen".

Hetzelfde geldt voor Hashim Khater, een jonge man van 25 jaar. Hij gaat dagelijks naar Jahr Edik in het midden van Gaza, dicht bij de grens, om dagelijks zijn kost te verdienen als boer.

De situatie is merkwaardig. Uit onderzoek blijkt namelijk dat 27 duizend dunum van dit gebied alleen onder gevaarlijke omstandigheden bereikt kunnen worden (De dunum is een oppervlakte maat die uit de tijd van het Ottomaanse rijk stamt en die nog steeds in verschillende landen van het Midden-Oosten gebruikt wordt). Het gebied heeft te maken met aanvallen van de Israëliërs en de kans is groot dat er doden en gewonden vallen onder de civiele bevolking. Bovendien is 30% van de landbouwgrond in Gaza niet te exploiteren vanwege het grote gevaar. Dat betekent niets anders dan een groot verlies aan inkomsten voor de bevolking.

Hashim merkt op: "Het is moeilijk om dagelijkse te eten te krijgen en de economische situatie in het land is

slecht. Dat dwingt mij om in de buurt van de grens te werken. Elke dag vertrek ik vroeg in de ochtend naar dat gebied en dan werk ik op één van de landbouwgronden die het dichtst bij de grens liggen. Ik wiede en onderhoud de grond en verkoop het gras aan mensen die geiten en andere dieren houden. Vaak loop ik gevaar en kan op elk moment gedood worden. De Israëli's waarschuwen niet. Het gebeurt regelmatig dat ik aan het werk ben en beschietingen hoor die ergens vandaan komen of word ik verrast door een offensief. Dan probeer ik eraan te ontsnappen en ren tussen de bomen door om mijn leven te redden."

Het Israëlische leger is heer en meester in dit 'geïsoleerde' gebied. De menselijke en financiële verliezen groeien gestaag. Statistieken van het Palestijnse Centrum voor Mensenrechten laten zien dat na de laatste grote aanval op Gaza, het Israëlische leger 166 aanvallen heeft uitgevoerd op dat gebied en op het gebied dat aan Egypte grenst.

Gezinnen die daar wonen, leven voortdurend in angst, niet alleen in oorlogstijd, maar ook in perioden van wapenstilstand. Zij hebben echter de hoop niet verloren dat de wereld ooit een oplossing voor hun ondragelijke situatie zal vinden zodat ze zich in hun eigen huis veilig kunnen voelen en dat zij niet constant in gevaar hoeven te leven.

Door Hiba Walim

Vorbereid op een onzekere toekomst

Te midden van kleine zandwegen en woningen in Jabaliya staat het imposante nieuwe Nama'a College for Science and Technology. Deze onderwijsinstelling, gehuisvest in een modern gebouw met een sfeervolle tuin ernaast, biedt hoger onderwijs aan zo'n 300 studenten, voornamelijk afkomstig uit het noordelijke deel van de Gazastrook. Het gebouw werd ontworpen door de Nederlandse architect Jan Arend Mulder en gefinancierd gemeente Groningen, de zusterstad van Jabaliya.

Ondanks het vernietigende offensief dat Israël in de winter van 2008/9 botvierde op de Gazastrook en de voortdurende illegale afsluiting en bezetting, ging Nama'a in 2009 van start. Het college biedt 2-jarige MBO/HBO-opleidingen in diverse vakgebieden: van fysiotherapie, prothesesekunde, en medische techniek tot bouwtechniek, IT, administratie en media. De eerste lichting studenten studeerde afgelopen zomer af.

"We houden contact met de studenten en zijn benieuwd waar de terecht zijn gekomen. Binnenkort gaan we dat in kaart brengen," zegt Nahed, een administratief medewerkster van de school.

Het bestuur van het college heeft veel hoop en ambities voor de toekomst: "Onze hoop is om ooit uitwisselingen te doen van studenten tussen Gaza en Nederland", zegt Salah Keshta, de projectmanager van het college. Dr. Mo'een al Borsh, het hoofd van het college, voegt daaraan toe: "Vanwege de politieke situatie is samenwerken met het buitenland, waaronder Groningen, erg moeilijk. Nama'a is een onderwijsinstelling die het beste wil voor haar studenten en we hopen dan ook dat we snel weer aansluiting vinden met onze partners. We willen nog zoveel ontwikkelen in het college."

Eén van die plannen heeft betrekking op ruimte. Op dit moment ontbreekt het soms aan les –en practica lokalen. "Er zijn onvoldoende praktijktrainers en er zijn onvoldoende labs. We hebben meer ruimtes nodig," zegt Mohammed Hassasna (23) wanneer hem naar zijn ervaringen als student gevraagd wordt. Mohammed studeert koeling en airconditioning en zit nu in het tweede en laatste jaar van zijn opleiding. Zijn studie bestaat voor het grootste deel uit praktijkgericht onderwijs. Samar Hassan (24) sluit zich bij Mohammed aan; "er zouden meer lessen zijn als er meer ruimte waren." Samar volgt de opleiding tot fysiotherapie en zit ook in het laatste

jaar. Ze loopt op dit moment stage in het Wafa' ziekenhuis: "Ik werk graag met kinderen en jonge mensen en merk door mijn stage dat ik op de goede plek ben met mijn opleiding," zegt ze tevreden.

De praktische vaardigheden die studenten leren op het college, worden gezien als een belangrijke voorsprong bij het zoeken naar een baan. In de Gazastrook, waar ongeveer 42,5% van de bevolking werkeloos is, zoeken werkgevers jonge mensen met praktische ervaring.

Mohammed was zich daar erg van bewust toen hij voor Nama'a koos: "Ik was lang op zoek naar een opleiding zoals deze. De werkeloosheid is erg hoog in Gaza en als

Mohammed, Fadi, Wafa en Samar (v.l.n.r.)

je kans wil maken op een baan moet je praktische ervaring hebben,” zegt hij. Mohammed liep 2 dagen per week stage in al Shifa ziekenhuis in Gaza Stad, het grootste ziekenhuis in de Gazastrook. Zo’n 4 maanden lang werden hij en enkele medeleerlingen daar onder de hoede genomen door de vakmensen. “Het beviel me erg goed. Ik heb er veel kunnen leren”, zegt hij.

Wafa’ al Haloul (21), die bekend staat als een van de topleerlingen op het Nama’a College, hecht net als Mohammed veel waarde aan de praktische ervaring die ze krijgt. “Dat geeft ons een meerwaarde in de samenleving. De vaardigheden die we hier leren, zijn hard nodig en de maatschappij, vooral bij non-gouvernementele organisaties. Ik had ook naar een universiteit kunnen gaan, maar koos heel bewust voor deze opleiding.” Wafa’ gaat met plezier naar haar opleiding administratie en wil zelfs in de vakantie doorstuderen: “de komende zomer zijn er ook trainingen te volgen hier en ik denk dat ik daar wel gebruik van zal maken. Ik vind de interactie tussen de leerlingen en studenten ook prettig.”

Voor Fadi (23) Abu Mohadi was de betaalbaarheid van het onderwijs bij Nama’a belangrijk bij zijn studiekeuze; “ergens anders zou ik niet naar vervolgonderwijs kunnen. Hier is het lesgeld per studiepunt stukken lager, dus dat maakte het voor mij mogelijk om toch een opleiding te doen.” Fadi zit in het eerste jaar van de IT opleiding. Echt optimistisch over de toekomst is hij niet: “Er is geen toekomst in Gaza en als ik klaar ben met mijn opleiding wil ik hier weg.”

Als gevolg van de voortdurende afsluiting en de gecreëerde massale werkeloosheid ontvangt zo’n 75% van de bevolking in de Gazastrook humanitaire hulp. Hoe de studenten van het Nama’a college terecht zullen komen, hangt niet af van de hulp die Gaza binnenkomt, maar juist van de opheffing van de illegale afsluiting die de lokale economie heeft doen instorten.

Wanneer ik het viertal vraag naar hun leven buiten school, slaken ze allen een diepe zucht. “Mensen hier hebben geen leven. Er is geen elektriciteit, geen benzine, en onvoldoende schoon water. Dat is geen leven te noemen,” zegt Samar.

Mohammed ziet nog een lichtpuntje: “Er is wel wat hoop in de Gazastrook, maar veel jongeren wijken noodgedwongen toch uit naar het buitenland omdat daar een betere toekomst is. Maar we blijven Palestijn en zullen altijd terugkomen naar hier.” Op de vraag wat zijn toekomstplannen zijn, verschijnt een voorzichtige glimlach op zijn gezicht: “ideaal gezien, zou ik hier een bedrijf beginnen in airconditioning.”

Lydia de Leeuw

Geweldloze actie als strategie

Anne de Jong (1981) is een Nederlandse antropologe, gespecialiseerd in conflict, mensenrechten en vreedzaam verzet. Sommigen kennen haar misschien door haar deelname aan de Gaza Freedom Flotilla in 2010. Er zal niet gauw een tweede boek "nog eens 1000 dagen" verschijnen, want de toegang tot Israël is haar ontzegd. En dus (Fennie) ook tot de Palestijnse gebieden, want daar gaat Israël over. In hoeverre de grens Egypte-Gaza een zaak van Egyptenaren en Gazanen wordt, is nog onduidelijk.

Anne de Jong is gepromoveerd, haar proefschrift heet "The silent voice. Palestinian and Israeli nonviolent activism and resistance". Het boek *Geen vijanden* is een samenvatting van haar onderzoek en van haar eigen persoonlijke ervaringen. De achterflap meldt: "Geen vijanden is niet pro-Israëliësch of pro-Palestijns, maar belicht juist de kant van de mensenrechten".

Anne schrijft makkelijk en toch precies. Ze heeft bijvoorbeeld bezwaar tegen het woord "conflict" omdat dit een vermeend neutrale term is, die de werkelijkheid vertekent. De werkelijkheid bestaat uit machtsongelijkheid, onderdrukking, geweld en schending van mensenrechten. Toch ontkomt ze er zelf niet aan het woord te

gebruiken, er is blijkbaar geen ander geschikt woord.

Combattants for Peace

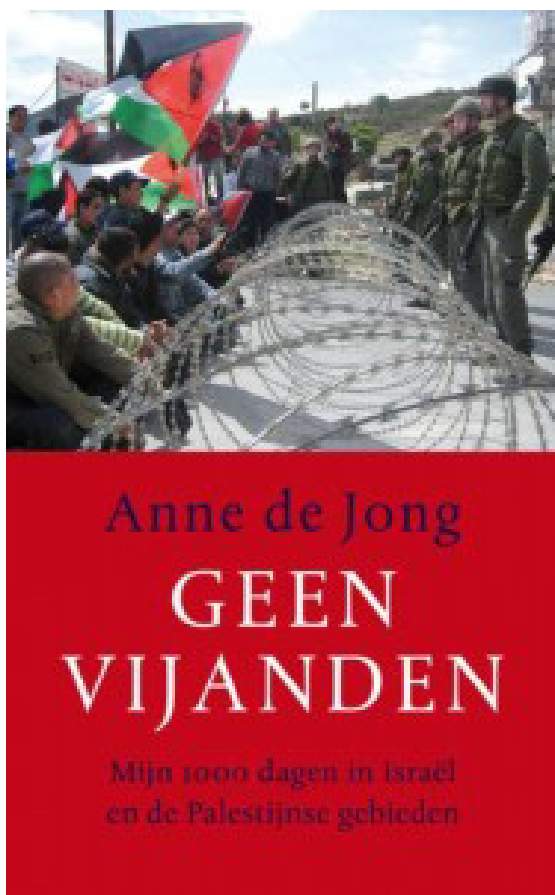
Een van de organisaties die onderzocht zijn is Combattants for Peace, bestaande uit Israëlische en Palestijnse ex-strijders. Ze organiseren demonstraties, informatieavond en ook werkdagen. Uitvoerig wordt zo'n dag beschreven, met grote delen van de erbij horende toespraken. Er wordt een bezoek gebracht aan de bedoeïenen ten zuiden van Hebron, waar steeds meer nederzettingen komen.

Het hoofdstuk "leven in een conflict" begint met de situatie van het dorpje Jayyous op de Westbank, waar boeren naar de rechter stapten om de bouw van een nederzetting op hun grond aan te vechten. Ze kregen gelijk, maar de nederzetting werd toch gebouwd en vervolgens uitgebreid: Zufim. Later kwam de bouw van de muur er nog bij. Dan wordt er een overzicht van het Israël-Palestina-conflict (!) beschreven. Beknopt en nuttig.

"The parent circle" is een stichting die bestaat uit ongeveer vijfhonderd Palestijnse en Israëlische gezinnen, die allemaal een familielid hebben verloren door het conflict. Ze kiezen ervoor angst- en wraakgevoelens opzij te zetten en te werken aan een toekomst waarin niemand meer zal hoeven sterven door politiek geweld. Opnieuw een interessante weergave van uitvoerige dialogen. Dat het niet makkelijk is, en niet altijd door de omgeving in dank wordt afgenomen, is duidelijk. Geweldloze actie wordt gedefinieerd als een techniek, die gebruikt wordt om de macht van de tegenstander te controleren, te bestrijden en te vernietigen, door op geweldloze wijze zelf macht uit te oefenen. Het is een strategie voor sociale verandering. Uit het onderzoek blijkt dat het merendeel van de vredesactivisten direct en actief en vaak gewapend betrokken was bij het conflict voor zij voor deze strategie kozen.

Uitgeput en vernederd

Er zijn twee hoofdstukken gewijd aan Gaza. Het is ontroerend om te lezen, hoe groot de verschillen zijn tussen Gaza-voor-de-blokkade en Gaza-tijdens-de-blokkade. Na in Londen gewerkt te hebben aan haar

Vervolg van pg. 11

proefschrift, besluit Anne mee te doen aan de Gaza Freedom Flotilla van 2010. Een voorbeeld van actief gewelddoos verzet tegen de blokkade. Het is de vloot die door Israël met geweld geënterd werd, waarbij 9 activisten gedood werden. Het persoonlijke verslag van Anne van haar gevangenneming vertelt van het beleid van Israël, om onjuiste schuldverklaringen ondertekend te krijgen en het vertelt van haar eigen emotionele reacties. "Ik was uitgeput en vernederd en ik voelde haat". Later schaamt ze zich dat ze bang was de controle over zichzelf te verliezen.

Het boek heeft een voorwoord van Jan Pronk. Er is een uitgebreide literatuurlijst, ook over gewelddoos verzet en vreedzaam burgerprotest (7 boeken, allemaal in het Engels). En ook een overzicht van documentaires en films.

Anne de Jong vertelt veel over eigen waarnemingen

en reacties. Ze geeft hier en daar achtergrondinformatie. Maar vooral laat ze met indringende verhalen veel gewone mensen "ter plekke" aan het woord.

Fennie Stavast.

Titel: Geen vijanden
Ondertitel: 1000 dagen in Israël en de Palestijnse gebieden
Auteur: Anne de Jong
Uitgever: MM-boeken

Omvang: 240 pagina's.
Prijs: 18,95 euro.

Nieuwsbrief Stichting Groningen-Jabalya

JABALYA

Ja , ik wil op de hoogte blijven van het Jabalya-project

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Telefoon:

Email:

Opsturen aan St. Groningen-Jabalya, Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Colofon

Redactie Bert Giskes, Pieter van Niekerken.

Met **medewerking** van Lydia de Leeuw, Fennie Stavast, Hiba Walim

Ontwerp en lay-out: Harm van der Veen

De stichting is telefonisch te bereiken:

Bert Giskes Tel 050 - 5421370

Postadres:
Coehoornsingel 87, 9711 BR Groningen

Email: jabalya@hotmail.com

Internet: WWW.GRONINGEN-JABALYA.COM